

Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen

Bulletin september 2014

Voor aankondiging Vriendenmiddag
Save the Date:
12 oktober as.
13.30 - 17.00
Koetshuis

Van de voorzitter

Natuurlijk is het Lago Maggiore ook geen verkeerde plek om te verblijven. Om de uiterste datum van oplevering voor de kopij van het volgende vriendenbulletin te halen, moet ik mijn gedachten bepalen tot kasteel Amerongen. Dadelijk besef ik, om me heen kijkend aan dit prachtige meer, dat het Huys eigenlijk alleen in Nederland op deze wijze gebouwd heeft kunnen worden. In ieder geval niet hier, waar de natuur en wat de mens daar aan toevoegde, heel andere aantrekkelijke plaatjes en vergezichten hebben opgeleverd. De strakke architectuur in de uiterwaarden van de Nederrijn is ons lief en vertrouwd. De Heuvelrug vormt een bescheiden en passend decor voor ons kasteel en het is goed zo; geen gekkigheid met Alpentoppen. Schoonheid heeft vele gezichten!

Het gaat uitstekend met de Vriendenkring. De voortgang bij de realisatie van de projecten is groot en er komen steeds nieuwe bij. Wij zijn succesvol van start gegaan met een nieuwe wijze van fondsenwerving in de Athlone Society. Een dezer dagen gaat een pakket boeiende informatie naar ruim zeventig nieuwe gegadigden, die we zullen voorstellen toe te treden. Vanzelfsprekend zal dat niet in alle gevallen tot het gewenste resultaat leiden, maar onze ambitie is toch, dat we op termijn een veertig tot vijftig Athloners zullen hebben, die zich voor vijf jaar verbinden om minimaal duizend euro per jaar te schenken. Door de zegeningen van de Geefwet werkt dat voor de betrokkenen zo uit, dat het hen veelal minder dan vierhonderd euro kost. Met de gelden die op deze wijze vrij komen draagt de Vriendenkring op overtuigende wijze bij aan de instandhouding en verfraaiing van kasteel Amerongen.

Ons muziekprogramma is een succes geweest in de eerste helft van dit jaar, met als hoogtepunt een vierdaags studieprogramma in mei voor de Academisten van het Koninklijk Concertgebouw. De musici waren

gehuisvest bij ons en onze vrienden in het dorp en de Studiesessies op het Kasteel werden besloten met een magnifiek concert in de Bovengalerij op zaterdagavond 3 mei jl. In het seizoen 2014/2015 komen we met een uitgebreid en boeiend muziekprogramma, dat we eind augustus zullen presenteren. Martin van der Randen is hiervoor in ons bestuur de eerst verantwoordelijke. Bravo!

Vanuit de vrijwilligersorganisatie is een nieuw initiatief ontstaan met de oprichting van de Evenementencommissie. De evenementen zijn gevarieerd van karakter en sluiten goed aan bij ons muziekprogramma. Door goed samen te werken willen we tot een breed aanbod komen, waardoor het aantal bezoekers aan Kasteel Amerongen verder zal toenemen. De eerste resultaten zijn bemoedigend te noemen.

Meer informatie over het wel en wee van het kasteel kunt u tegemoet zien op de Vriendenmiddag, die dit jaar op .. oktober zal worden gehouden. Wij zullen u daar graag begroeten.

Hans Herremans

Openingstijden Kasteel Amerongen

1 april tot 1 juni

Donderdag t/m zondag geopend
van 11.00 tot 17.00 uur

1 juni tot 1 oktober

Dinsdag t/m zondag geopend
van 11.00 tot 17.00 uur.

Toegangsprijzen:

Volwassenen € 10,- 65 plus € 9,-
5 t/m 18 € 5,- MJK/SVKA gratis

100 jaar bewoningsgeschiedenis van Huys Amerongen (1879 - 1979)

Een aantal rondleiders* van Kasteel Amerongen vormt de werkgroep '100 jaar Bentinck' waarin de laatste 100 jaar bewoningsgeschiedenis van het Huys wordt belicht. De voornaamste bewoner van deze periode is natuurlijk Graaf G.J.G.C. van Aldenburg Bentinck die in 1940 op het kasteel overleed.

Als opzet is gekozen voor een periodisering bestaande uit de onderwerpen: Graaf van Aldenburg Bentinck (zijn jeugd, zijn rol als heer van Amerongen ed.), de Eerste Wereldoorlog en het verblijf van Wilhelm II, het Interbellum en vervolgens de Tweede Wereldoorlog, de naoorlogse bewoning en ten slotte de overdracht van het Huys.

Godard Graaf van Aldenburg Bentinck op 22-jarige leeftijd

In 1879 wordt Graaf van Aldenburg Bentinck als Heer van Amerongen ingehuldigd en breekt er voor het dorp Amerongen een andere tijd aan. Na jaren van leegstand wordt 'het kasteel' weer bewoond en vangt de laatste 100 jaar bewoningsgeschiedenis aan. Maar eerst wat daaraan vooraf ging.

Godard John George Charles is het vierde kind uit het huwelijk van Carel Anton Ferdinand, Rijksgraaf van Aldenburg Bentinck (dan 65 jaar) en Caroline Mechtild Emma Charlotte Christine Louise, Gravin zu Waldeck und Pyrmont (dan 29 jaar). De geboorte vindt plaats op kasteel Middachten op 3 augustus 1857. Drie dagen later wordt Godard door de burgemeester van Rheden ingeschreven in het register van de Burgelijke Stand.

Godard groeit voor een groot deel in Engeland op, waar zijn vader als generaal-majoor in het Engelse leger dient. Op jonge leeftijd wordt al duidelijk dat hij moeite heeft met praten, hij stamelt namelijk. Er wordt veel aandacht aan geschonken in de vorm van

stottertherapie, zanglessen en later wordt zelfs een gouden horloge in het vooruitzicht gesteld door zijn moeder. Veel is er over zijn eerste jaren niet bekend. Zijn vader overlijdt als hij zeven jaar is. Vanaf zijn 8e jaar verblijft hij grotendeels in de kost in Brighton en gaat daar naar school. Hij heeft het er niet erg naar zijn zin getuige de vele, meestal oppervlakkige, briefjes die hij aan zijn moeder schrijft. Op 11-jarige leeftijd is hij nog steeds in Brighton waar hij de vooropleiding voor een studie aan de universiteit van Eton volgt. In een brief aan zijn moeder uit 1868 schrijft hij dat hij kerstcadeautjes voor zijn jongere zusje Victoria heeft gekocht. Hij brengt de kerstdagen van dat jaar met de familie door op kasteel Middachten. Daarna gaat hij weer terug naar Brighton. Tussendoor bezoekt hij ook regelmatig familieleden en musea in Engeland, Nederland en andere landen van Europa.

In Brighton wil de studie niet echt vlotten. Daarom keert Godard terug naar Nederland om zijn opleiding voort te zetten aan het Instituut Baudet - de Regt in Arnhem. Hij doet dit, zeer tegen zijn zin overigens, zoals blijkt uit een brief aan zijn moeder. Van 1870 - 1877 volgt hij daar verschillende lessen en uit de bewaard gebleven rapporten blijkt dat de start weliswaar moeizaam was, maar dat hij zich na verloop van tijd redelijk herstelt. Het rapport van november 1873 laat zien dat de lessen bestaan uit de vakken Hollandsche, Latijnsche en Grieksche taal, rekenen, algebra, meetkunde, vaderlandsche- en algemeene geschiedenis, aardrijkskunde, schoonschrijven, gymnastiek en schermen. Apart vermeld staan nog de vakken oude geschiedenis, oude aardrijkskunde en mythologie. Over het algemeen wel een goed rapport (beter in talen dan in exacte vakken) en ook zijn gedrag wordt als 'goed' beoordeeld.

Het lijkt er op dat Godard zich na zijn opleiding bezig gaat houden met de bezittingen van zijn in Engeland wonende peettante Elisabeth Mary Child Villiers, geboren Gravin van Reede. Door allerlei verwikkeling als gevolg van elkaar tegensprekende testamenten ligt de opvolging nogal gevoelig. Al in 1853 zijn de families Van Reede en Van Aldenburg Bentinck overeengekomen dat deze laatste het recht van koop hebben op Kasteel Amerongen (maar niet de grond er om heen). Godard wil echter wel graag het hele bezit en onderhandelt daarover met Elisabeth Mary Child Villiers.

Vanuit Engeland komt het bericht dat Elisabeth Mary Child Villiers het landgoed Amerongen wil verkopen voor niet minder dan f 500.000,-. Na deze koop mag

Godard verkopen wat hem goeddunkt. Godard kan dit bedrag niet opbrengen. De onderhandelingen hierover lopen moeizaam, mede doordat Godard de 'receveur' (rentmeester) van Amerongen, H. de Ridder Gz., niet vertrouwt. In een schrijven naar Engeland laat Godard weten dat de koop voor hem te vroeg komt, hij het nu niet kan betalen, hij wellicht eerst op zoek moet naar een vrouw met een aanzienlijk vermogen.... Hij doet nog wel een beroep op tante Elisabeth's gevoelens door te schrijven dat Amerongen al meer dan 300 jaar familiebezit is en dat, als het in stukken verkocht wordt, hij het later nooit meer bijeen zal kunnen krijgen. Uiteindelijk zal zijn moeder financiële ondersteuning bieden.

Intussen kijkt het dorp Amerongen wel uit naar een nieuwe Ambachtsheer want een bewoner op Huys Amerongen is goed voor de gemeentekas. Gehoopt wordt op een aanslag personele belasting van wel f 1000,- per jaar. De gemeente wil daarom ook goed voor de dag komen en in de openbare raadsvergadering van dinsdag 8 juli 1879 doet burgemeester H. Spruijt een beroep op de raad om een krediet te verlenen voor de kosten van het inhuldigungsfeest. Na wat tegensputteren, stemt de raad hiermee in. Op vrijdag 11 juli 1879 wordt Godard Graaf van Aldenburg Bentinck ingehuldigd als Heer van de Vrije Heerlijkheid Amerongen, Heer van Ginkel, Elst, Lievendaal en Eck en Wiel. Onder de aanwezigen is ook Elisabeth Mary Child Villiers - gravin van Reede. De schoolkinderen zingen een feestelijk welkomstlied en 's avonds is er een vuurwerk ter afsluiting. Op het Huys zijn volop feestelijkheden in aanwezigheid van vele prominenten. Op maandag 14 juli bezoekt de Feestcommissie het Huys en tekenen zij het gastenboek. Ter afsluiting van de feestelijkheden biedt Graaf van Aldenburg Bentinck de gemeente Amerongen op maandag 4 augustus een matinee en een avondconcert aan, uitgevoerd door het Arnhemsch Muziekcorps.

Wordt vervolgd

Bronnen: Bevolkingsregister gemeente Rheden, HUA (Het Utrechts Archief), Amerongsche Courant 19 07 1883, Gastenboek kasteel Amerongen

Portrettengalerij

Een nieuw gezicht op Kasteel Amerongen, WIE IS PAUL MOOK?

Paul Mook bij staand horloge van Van Ceulen (Utrecht)

Paul Mook, een 64-jarige Utrechter uit Leusden kwam via, via als 'foto inscanner' op het Kasteel terecht. Er was behoefte aan iemand die de foto's uit het archief kon inscannen zodat ze gemakkelijk terug te vinden waren. Daar is het niet van gekomen want eenmaal aanwezig kwam de energieke doener Paul met zijn technische en planologische achtergrond al snel allerlei karwijtjes tegen waar hij zich nuttig kon maken binnen en buiten het Huys. Sinds hij in december begon, is er een onderhoudsploeg van deskundige vrijwilligers geformeerd, die zich ontfert over alle installaties, die het Kasteel rijk is, te weten de verwarmingsketels, ICT, elektra, koeling, klimaatbeheersing, beveiliging, waterhuishouding ed. Waar in het verleden al snel een extern bedrijf bij mankementen geraadpleegd werd, worden nu reparaties en testen zo veel mogelijk zelf uitgevoerd. Natuurlijk worden wel de noodzakelijke onderhoudsbeurten 'professioneel' gedaan ten behoeve van de verzekering en certificering.

Een ander plan dat binnenkort ter hand genomen gaat worden is de coördinatie van het bedrijfs-hulpverleningsplan (BHV), hulpverlening in geval van calamiteiten. Dit gaat gebeuren in samenwerking met

de rondleidster Marion van der Hurk en haar bedrijf(je) voor EHBO en veiligheid.

Ook komt er een collectie-hulpverlenings plan (CHV): welke museumstukken worden het eerst in veiligheid gebracht, hoe en waar. Dit is oa nodig om de kwalificatie voor museumregistratie te krijgen.

Verder kun je Paul overal op de gronden binnen en buiten tegen het lijf lopen. Hij zorgt als een vliegende keep voor rust en orde op het terrein.

Ondertussen heeft hij het staand horloge van Van Ceulen (Utrecht) in de lange gang (naast de Grote Sael) weer aan de praat gekregen. Het uurwerk loopt gelijk, slaat de hele en halve uren, houdt dag en maand bij en geeft de stand van de maan aan.

Deze veelzijdige duizendpoot kan totaal niet meer gemist worden op Amerongen, daarom zal zijn takenpakket binnenkort geformaliseerd worden in de functie van HUISBEWAARDER. Alle 'Housekeeping'-taken in de breedste zin des woords zullen dan door hem gecoördineerd worden., evenals de planning en afstemming van werkzaamheden rond museale activiteiten en evenementen. Paul is heel blij dat hij samen met Rob, John, Jan Frits, Gerrit, Pier, Martin en anderen deze kostenbesparende taken kan uitvoeren.

Het HUYS Amerongen mag zich gelukkig prijzen met deze VRIJWILLIGER.

Evenementen Kasteel Amerongen

zaterdag 13 september Open Monumentendag

Overdag: diverse evenementen 's Avonds: tuinrondleiding theaterconcert met chansons onder de titel 'Un Homme et Une Femme'.

Dierendag 4 oktober kinderen mogen voor een keer het kasteel aan hun huisdieren en knuffels laten zien.

Zaterdag 11 oktober Salone del Opera

Weekend 18 en 19 oktober Kasteel Amerongen in herfsttooi

November - voorjaar Expositie Wereldoorlog I

December 17 midwinter lampionoptocht

18 tot eind december Kasteel Amerongen in wintertooi 20, 21 en 26 december kerstsfeer alom, gedekte tafels,kerststallen, muziek en ballet in het Huys.

Seizoensagenda Kasteel Amerongen

De Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen (SVKA) heeft voor het nieuwe muziekseizoen een aantrekkelijk en gevarieerd programma samengesteld.

Vertrouwd en vernieuwd.

Vertrouwd is de samenwerking met de Organisatie Oude Muziek en met de Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest. Nieuw is de introductie van het familieconcert en het voornemen jaarlijks het Orion festival aan te bieden. De variatie en kwaliteit van de concerten dragen bij aan de groeiende bekendheid en belangstelling. Bij de concerten van het afgelopen seizoen was een grote opkomst en/of waren alle kaarten uitverkocht. Een bemoedigend vooruitzicht. U bent van harte welkom.

2014

Zondag 24 aug om 20.00 uur Zeister Muziekdagen
Op de Bovengalerij €20.00/€17,50 (vriend)

Zaterdag 20 september om 20.00 uur KCO academisten
Op de Bovengalerij €20.00/€17,50 (vriend)

Zaterdag 18 oktober om 20.00 uur Aristo strijkkwartet
Op de Bovengalerij €20.00/€17,50 (vriend)

Zondag 14 december om 14.30 uur familieconcert
met oa Frank Groothof
In het Koetshuis kinderen € 6,- volwassen € 8,-

2015

Zondag 25 januari om 14.30 uur OOM
(Organisatie Oude Muziek) In het Koetshuis € 23,-

Zondag 26 april om 14.30 uur OOM
(Organisatie Oude Muziek) In het Koetshuis € 23,-

Zaterdag 2 mei om 20.00 uur KCO academisten
Op de Bovengalerij €20.00/€17,50 (vriend)

Vrijdag 12/zaterdag 13 / zondag 14 juni Orionfestival
met oa Jan Terlouw in ÔÖHaydn liveÔÖ.
Op de Bovengalerij €20.00/€17,50 (vriend)

Aanmelden:

Activiteiten: receptie@kasteel-amerongen.nl
Muziek: secretariaatvrienden@kasteel-amerongen.nl
Algemene informatie: www.kasteelamerongen.nl

Algemeen Nut
Beogende Instelling

ANBI

Secretariaatvrienden@kasteel-amerongen.nl
[Vriendenadministratie: svka-admin@planet.nl](mailto:Vriendenadministratie@svka-admin@planet.nl)
www.kasteelamerongen.nl/vrienden

Eindredactie K. Moolenburgh-Fels
redactie@kasteelamerongen.nl
ISSN 2213-7319